GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 34282
שם התלמיד/ה: _____

אזרחות

שאלון 34282 (אקסטרניים)

הוראות לנבחן

הוראות לנבחן
א. משך הבחינה: שעה וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:
בשאלון זה פרק אחד – (2×50) – 100 נקודות
סך הכול – 100 נקודות
ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
ד. הוראות מיוחדות: אין.
כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
בהצלחה!

בהצלחה!

השאלות

השאלות

קרא את הקטע שלפניך, וענה על שתיים מן השאלות 1–3.
ענה על שתיים מן השאלות 1–3 (לכל שאלה 50 נקודות; סך הכול – 100 נקודות).
שים לב: בחלק הראשון של כל שאלה (הצגת מושג) עליך לענות על פי מה שלמדת ולא על פי הקטע.
בחלק השני של השאלה עליך לענות על פי הקטע.

1. קואליציה

(50 נקודות)
(ראו בנספח: שינוי לכיוון החיובי: הרחבת החוק הנורווגי חיונית לבריאות הדמוקרטיה)

הצג את המושג קואליציה.

הסבר כיצד המושג קואליציה בא לידי ביטוי בקטע.

(50 נקודות)

2. הצעת חוק פרטית

(50 נקודות)
(ראו בנספח: שינוי לכיוון החיובי: הרחבת החוק הנורווגי חיונית לבריאות הדמוקרטיה)

הצג את המושג הצעת חוק פרטית.

הסבר כיצד הצעת חוק פרטית באה לידי ביטוי בקטע.

(50 נקודות)

3. עקרון הפרדת הרשויות

(50 נקודות)
(ראו בנספח: שינוי לכיוון החיובי: הרחבת החוק הנורווגי חיונית לבריאות הדמוקרטיה)

הצג את עקרון הפרדת הרשויות.

הסבר את טענת הכותבת בנוגע למימוש עיקרון זה, על פי הקטע.

(50 נקודות)

נספח – הקטעים

שינוי לכיוון החיובי: הרחבת החוק הנורווגי חיונית לבריאות הדמוקרטיה

לפני כשנה הייתה ביקורת קשה בעיתונים בנוגע לאישור התיקון לחוק יסוד: הכנסת. תיקון זה נקרא גם "החוק הנורווגי", והוא מאפשר לשרים ולסגני שרים המכהנים גם בתפקיד חברי כנסת להתפטר מן הכנסת. התפטרותם מן הכנסת מפנה את מקומם למועמד הבא בתור ברשימת המפלגה שאליה הם משתייכים. הם יוכלו לחזור להיות חברי כנסת אם יתפטרו מן הממשלה.

בעקבות החוק הנורווגי התפטרו כמה שרים מן הכנסת, ובמקומם הושבעו חברי כנסת חדשים מן הסיעות השונות המרכיבות את הממשלה. החוק הנורווגי הנוכחי מאפשר רק לכמה מן השרים ומסגני השרים להתפטר, אבל הממשלה החדשה אמורה להציע תיקון לחוק הנורווגי, והוא יאפשר לכל השרים וסגני השרים, חוץ מראש הממשלה ומראש הממשלה החליפי, להתפטר מן הכנסת.

אומנם הוספת חברי כנסת משמעה עלות נוספת לקופת המדינה, אך לא מדובר בשחיתות אלא בצורך של ממש בחיזוק מעמדה של הכנסת, שנחלש מאוד בשנים האחרונות בישראל. כנסת חזקה יותר תוכל לפעול ביעילות רבה יותר מול הממשלה ומערכת המשפט.

כידוע פועלות בכנסת ועדות רבות, והדיונים בהן נערכים באותו הזמן. נוסף על כך כיוון ששרי הממשלה וסגניהם עסוקים במילוי תפקידם במשרדי הממשלה השונים, הם אינם יכולים להשתתף גם בדיוני ועדות הכנסת. בשל כך מספר המשתתפים בוועדות מצומצם. התיקון לחוק הנורווגי יאפשר ליותר חברי כנסת לעסוק בהעמקה בהצעות המועלות לדיון. יש לקוות שכך הם אכן יתמקצעו בנושא שבו הוועדה עוסקת, יערכו דיונים מעמיקים ויהיו להם תובנות והחלטות ראויות יותר.

המתח בין הרשות המחוקקת ובין הרשות המבצעת הוא מיסודות המשטר החוקתי בישראל. אולם בלי החוק הנורווגי מתח זה הוא אשליה של ממש. כידוע כל חבר כנסת רשאי ליזום חוק, להעבירו לאישור נשיאות הכנסת, ולאחר מכן להעלותו לדיון במליאה. אולם על פי ההתחייבויות בהסכמים שעליהם חתומות הסיעות התומכות בממשלה, חברי כנסת מאותן הסיעות רשאים ליזום חוק רק אם קיבלו מן הממשלה אישור לכך. לדעתי מדובר בנוהל בלתי ראוי, מכיוון שהוא מגביל באופן בלתי סביר את שיקול הדעת של חברי הכנסת ומכפיף אותם באופן מוחלט לממשלה.

ברור שלממשלה יש שיקולים משלה בעניין קידום חקיקה או עצירתה, ומטבעם של דברים חברי כנסת מסיעות החברות בממשלה אמורים לפעול לקידום מדיניות הממשלה. אולם במדינה דמוקרטית חשוב שההחלטות יהיו בידי המחוקקים עצמם. המצב הנוכחי פוגם לחלוטין בעקרון היסוד הזה, ומן הראוי להגביר את עצמאות חברי הכנסת ולא לצמצמה עוד יותר.

לסיכום, החוק הנורווגי מאפשר לשרים לעסוק בעבודתם בממשלה, ולחברי הכנסת הוא מאפשר להתמקד אך ורק בעבודתם הפרלמנטרית.

(מעובד על פי י' סולל, "שינוי לכיוון החיובי: הרחבת החוק הנורווגי חיונית לבריאות הדמוקרטיה", מאתר שיחה מקומית, 16/6/2020)

כל הבגרויות באזרחות עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/civics